

ΑΜΦΙΒΙΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΤΕΥΧΟΣ 91 • ΕΥΡΩ 1,25
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011

Προς μία ευρωπαϊκή κοινωνία της ανακύκλωσης

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία ανακύκλωσης αποβλήτων

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία για την ανακύκλωση των αποβλήτων αναπτύχθηκε τα τελευταία είκοσι έτη και επέφερε σημαντικές βελτιώσεις στη διαχείριση των αποβλήτων, χωρίς, ωστόσο, να καταφέρει να επιτύχει τη μείωση του όγκου τους, ο οποίος αυξάνεται, ακολουθώντας την οικονομική ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, κάθε έτος δύο δισεκατομμύρια τόνοι αποβλήτων παράγονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, αναμένεται 45% αύξηση του όγκου των αποβλήτων το 2020, σε σχέση με το 1995.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, η ανά κάτοικο και έτος παραγόμενη ποσότητα αστικών στερεών αποβλήτων ανέρχεται σε 441 κιλά, ποσότητα μικρότερη από τον Κοινοτικό μέσο όρο των 580 κιλών, η οποία όμως βαίνει συνεχώς αυξανόμενη (+22% κατά την οκταετία 1996-2003).

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος, η Ευρωπαϊκή Ένωση στοχεύει στη δημιουργία μιας «κοινωνίας της ανακύκλωσης», θέτοντας τρεις ειδικότερους στόχους:

- Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και ιδιαίτερα των επικίνδυνων.
- Χρήση των παραγόμενων αποβλήτων ως πόρων, με ανάκτηση ή ανακύκλωση.
- Μείωση των αρνητικών επιπτώσεων από τη διαχείριση των αποβλήτων.

Η επίτευξη των στόχων αυτών αποτελεί τη μόνη επιλογή για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά και την κάλυψη των μελλοντικών αναγκών μας. Οι τρεις στόχοι εντάσσονται στην αρχή που διέπει την πολιτική της βιώσιμης ανάπτυξης: «περισσότερη και καλύτερη ανακύκλωση, λιγότερη χρήση των φυσικών πόρων».

Λαμβάνοντας υπόψη το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα για τη διάθεση των παραγόμενων αποβλήτων, είναι προφανής η σπουδαιότητα της πρόληψης παραγωγής και της ανακύκλωσης των αποβλήτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε από το ΥΠΕΚΑ το 2005, σε όλη την ελληνική επικράτεια, υπήρχαν 2.626 Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ). Από το 2005, άρχισε η αποκατάστασή τους, αρχικά των 2.081 ΧΑΔΑ και στη συνέχεια των υπολοίπων 545.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, το 2008, λόγω της ανάγκης άμεσης αποκατάστασης των ΧΑΔΑ και της καταδίκης της Ελλάδας από το ΔΕΚ για την παράνομη λειτουργία τους, συστάθηκε, με Απόφαση Πρωθυπουργού, «Διυπουργική Επιτροπή για την Εκπόνηση και Παρακολούθηση Εφαρμογής Ολοκληρωμένου Προγράμματος Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων», η οποία, με πρόεδρο τον Υφυπουργό Εσωτερικών και σε συνεργασία με τις Περιφέρειες της χώρας, ανέλαβε την εποπτεία του Προγράμματος Αποκατάστασης των ΧΑΔΑ. Καθώς έως σήμερα εξακολουθούν να υπάρχουν ΧΑΔΑ, θεωρείται βέβαιη, στο άμεσο μέλλον, η επιβολή ημερήσιου προστίμου στη χώρα για κάθε ΧΑΔΑ, από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι βασικές αρχές της ανακύκλωσης

Ο βασικός άξονας της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τα απόβλητα είναι η μείωση παραγωγής τους. Η μείωση αυτή συνδέεται με την παραγωγική διαδικασία, καθώς και με την αυξημένη αποτελεσματικότητα στη χρήση των πόρων.

Το 6ο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, το οποίο καλύπτει τη χρονική περίοδο 2002-2012 και θέτει τους στόχους της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής, δίνει κυρίαρχη θέση στη διαχείριση των αποβλήτων, ενώ τρεις ακόμη βασικοί στόχοι, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η προστασία των υδάτων και η προστασία του εδάφους, συνδέονται άμεσα και επηρεάζονται από την πολιτική για τα απόβλητα.

Στις βασικές αρχές διαχείρισης των αποβλήτων, οι οποίες απορρέουν από την ευρωπαϊκή νομοθεσία και καθορίζουν τις επιλογές των κρατών μελών για τη διαχείριση των αποβλήτων, περιλαμβάνονται:

- Η αρχή της ιεράρχησης σύμφωνα με την οποία προτεραιότητα έχει η πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων, ακολουθεί η επαναχρησιμοποίηση με ανακύκλωση και ανάκτηση, ενώ ως λιγότερο επιθυμητή μέθοδος χαρακτηρίζεται η υγειονομική ταφή.
- Η αρχή της πρόβλεψης του κύκλου ζωής του προϊόντος που απαιτεί από το αρχικό στάδιο του σχεδιασμού ενός προϊόντος να λαμβάνεται μέριμνα για την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων και για την ανακύκλωσή του.

1. Η Οδηγία-Πλαίσιο για τα απόβλητα 2006/12

Η ανακύκλωση των αποβλήτων ρυθμίζεται από την Οδηγία-Πλαίσιο για τα απόβλητα 2006/12, η οποία, μεταξύ άλλων, καθορίζει την αδειοδοτική διαδικασία για τη διάθεση και την ανάκτηση των αποβλήτων. Η Οδηγία παρέμεινε σε ισχύ έως τις 12.12.2010, οπότε και αντικαταστάθηκε από τη νέα Οδηγία-Πλαίσιο 2008/98.

2. Η νέα Οδηγία-Πλαίσιο 2008/98

Η νέα Οδηγία-Πλαίσιο για τα απόβλητα 2008/98 ενοποιεί και εκσυγχρονίζει την υφιστάμενη νομοθεσία, δίδοντας, παράλληλα, ιδιαίτερη έμφαση στην ανακύκλωση και ανάκτηση των αποβλήτων.

Ειδικότερα:

- Αποσαφηνίζει τους ορισμούς «ανακύκλωση» και «ανάκτηση».
- Εισάγει τη «διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού», σύμφωνα με την οποία, οι επιχειρήσεις που διαθέτουν προϊόντα στην αγορά, αναλαμβάνουν την οικονομική ευθύνη για δραστηριότητες που αφορούν στην πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή σε άλλες μορφές ανάκτησης για τα απόβλητα που παράγονται από τη χρήση των προϊόντων τους. Παράλληλα, οι επιχειρήσεις οφείλουν να πληροφορούν το κοινό για τον βαθμό στον οποίο το προϊόν μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί ή να ανακυκλωθεί.
- Ζητά από τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν: α) τον σχεδιασμό των προϊόντων κατά τρόπο ώστε να μειώνονται οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και η δημιουργία αποβλήτων κατά τη διαδικασία παραγωγής και χρήσης τους και β) την ανάπτυξη, παραγωγή και εμπορία προϊόντων που είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις, ανθεκτικά από τεχνική άποψη και, αφού καταστούν απόβλητα, κατάλληλα για ορθή και ασφαλή ανάκτηση και διάθεση συμβατή με το περιβάλλον.
- Ιεραρχεί τις μεθόδους διαχείρισης αποβλήτων: α) πρόληψη, β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, γ) ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση και ε) διάθεση.
- Απαιτεί από τα κράτη μέλη: α) να επιλέγουν μεθόδους διαχείρισης που επιφέρουν το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα από περιβαλλοντικής άποψης, όπως μεθόδους επεξεργασίας που συνοδεύονται από υψηλά ποσοστά ανάκτησης υλικών ή ενέργειας και β) να καταρτίζουν προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, τα οποία να λαμβάνουν υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων και των υλικών.
- Θέτει στα κράτη μέλη συγκεκριμένους στόχους έως το 2020: α) αύξηση, τουλάχιστον στο 50% κατά βάρος, της προετοιμασίας για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των υλικών αποβλήτων, όπως το χαρτί, το μέταλλο,

το πλαστικό και το γυαλί από νοικοκυριά και ενδεχομένως άλλης προέλευσης, στον βαθμό που τα απόβλητα αυτά είναι παρόμοια με τα απόβλητα των νοικοκυριών και β) αύξηση, τουλάχιστον στο 70% κατά βάρος της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση άλλων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών υγειονομικής ταφής όπου γίνεται χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, εξαιρουμένων των υλικών που απαντούν στη φύση και τα οποία ορίζονται στην κατηγορία 17 05 04 του καταλόγου αποβλήτων.

- Απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταρτίσουν Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων, τα οποία πρέπει να περιλαμβάνουν: α) την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης διαχείρισης αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική ενότητα, β) τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση και διάθεση των αποβλήτων και γ) αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο το σχέδιο θα υποστηρίξει την υλοποίηση των στόχων και των διατάξεων της νέας Οδηγίας-Πλαίσιο.

3. Η Οδηγία 94/62 για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασιών

Η Οδηγία 94/62, η οποία τροποποιήθηκε μεταγενέστερα από τις Οδηγίες 2004/12 και 2005/20, αφορά στις συσκευασίες που διατίθενται στην αγορά και στα απορρίμματα συσκευασίας, είτε έχουν χρησιμοποιηθεί, είτε προέρχονται από βιομηχανίες, εμπόριο, γραφεία, καταστήματα, υπηρεσίες, νοικοκυριά ή οποιαδήποτε άλλη πηγή, ανεξάρτητα από το υλικό τους. Τα κράτη μέλη οφείλουν, αφενός να λάβουν μέτρα πρόληψης παραγωγής απορριμμάτων συσκευασίας, αφετέρου να αναπτύξουν συστήματα επαναχρησιμοποίησης των συσκευασιών.

Η Οδηγία 94/62 ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον Νόμο 2939/2001 και τροποποιήθηκε με τον Νόμο 23854/2010. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΚΑ, το 2007 η

ανακύκλωση των οικιακών απορριμμάτων, ανήλθε στο 24% του συνόλου των απορριμμάτων, από το 6% που ήταν το έτος 2004, ενώ το μέσο επίπεδο ανακύκλωση των 15 παλαιότερων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέρχεται στο 33%.

Έως το 2011 η Ελλάδα οφείλει να επιτύχει τους ακόλουθους στόχους:

1. Ανάκτηση ή αποτέφρωση του 60% κατά βάρος των απορριμμάτων συσκευασίας σε εγκαταστάσεις αποτεφρώσεως απορριμμάτων με ανάκτηση ενέργειας.
2. Ανακύκλωση του 25% έως 45% κατά βάρος όλων των υλικών συσκευασίας που περιέχονται στα απορρίμματα συσκευασίας.
3. Ανακύκλωση του 55% έως 80% κατά βάρος των απορριμμάτων συσκευασίας
4. Ανακύκλωση για υλικά που περιέχονται σε απορρίμματα συσκευασίας:
 - 60% κατά βάρος για το γυαλί, το χαρτί και το χαρτόνι
 - 50% κατά βάρος για τα μέταλλα
 - 22,5% κατά βάρος για τα πλαστικά
 - 15% κατά βάρος για το ξύλο

4. Το εθνικό νομικό πλαίσιο για την ανακύκλωση

Ο Νόμος 2939/2001 «Συσκευασίες και Εναλλακτική διαχείρισης των συσκευασιών και άλλων προϊόντων - Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με τον Νόμο 23854/2010, καθορίζει:

- Τις ευθύνες των διαχειριστών συσκευασιών και «άλλων προϊόντων». Ως «άλλα προϊόντα» νοούνται τα οχήματα, καταλύτες οχημάτων, ελαστικά οχημάτων, ορυκτέλαια, μπαταρίες και συσσωρευτές, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, υλικά τηλεπικοινωνιών, υλικά εκσκαφών και κατεδαφίσεων, έντυπο υλικό, είδη επίπλωσης κ.λπ.

- Τους όρους και τις προϋποθέσεις για την οργάνωση συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών. Ως αρχές τίθενται η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, η επαναχρησιμοποίηση-ανακύκλωση, η ανάκτηση ενέργειας και η προβολή προς τους χρήστες και καταναλωτές.

Συγκεκριμένα, οι διαχειριστές συσκευασιών και άλλων προϊόντων υποχρεούνται, είτε να οργανώσουν ατομικά συστήματα, είτε να συμμετέχουν σε συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης, αφού προηγουμένως λάβουν έγκριση των συστημάτων αυτών από την αρμόδια αρχή.

Τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλέπουν:

- α) στην επιστροφή των αποβλήτων συσκευασιών και άλλων προϊόντων από τον καταναλωτή ή τον άλλο τελικό χρήστη, ώστε αυτά να διοχετεύονται προς τις πλέον ενδεδειγμένες εναλλακτικές λύσεις διαχείρισης αποβλήτων,
- β) στην αξιοποίηση των συλλεγομένων αποβλήτων με τη χρησιμοποίηση καθαρών τεχνολογιών.

Τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης:

- α) σχεδιάζονται με τρόπο ώστε να αποφεύγονται εμπόδια στο εμπόριο ή στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό και
- β) λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις για προστασία του περιβάλλοντος, της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών, καθώς και των δικαιωμάτων του βιομηχανικού και εμπορικού απορρήτου.

Τα συστήματα συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης λαμβάνουν οποιαδήποτε νομική μορφή, όπως εταιρείες (Ε.Π.Ε, Δ.Ε κ.λπ.), συνεταιρισμοί, κοινοπραξίες κ.ά. Κάθε σύστημα ατομικής ή συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης λαμβάνει έγκριση από τον ΕΟΕΔΣΑΠ. Έως την έναρξη λειτουργίας του ΕΟΕΔΣΑΠ, τον Μάιο 2009, η έγκριση δινόταν από τον Υπουργό ΠΕΚΑ, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Παρακολούθησης της Εναλλακτικής Διαχείρισης. Η οργάνωση και λειτουργία του ΕΟΕΔΣΑΠ ρυθμίζονται με τα Π.Δ. 99/2008 και

170/2008. Ειδικές προβλέψεις ισχύουν για τα νησιά και τις απομακρυσμένες περιοχές. Ο ενδιαφερόμενος διαχειριστής καταβάλλει χρηματική εισφορά στο σύστημα συλλογικής εναλλακτικής διαχείρισης.

Με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΚΑ, έως σήμερα έχουν εγκριθεί τα ακόλουθα συστήματα για τις συσκευασίες:

- A) **Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης «ΣΣΕΔ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ».** Το σύστημα απευθύνεται σε όλους όσους διαχειρίζονται συσκευασίες και εξασφαλίζει την ισότιμη και ελεύθερη συμμετοχή τους. Μέτοχος του συστήματος είναι, σε υψηλό ποσοστό, η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Συμμετέχουν 1.070 υπόχρεες εταιρείες, οι οποίες καλύπτουν το μεγαλύτερο μερίδιο της ελληνικής αγοράς. Σήμερα, στη χώρα λειτουργούν 14 Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) και εκτιμάται ότι έχουν δημιουργηθεί περισσότερες από 1.000 νέες θέσεις εργασίας.
- B) **Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης «Κέντρο Εναλλακτικής Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Α.Ε.» ΚΕΠΕΔ Α.Ε.** Το σύστημα αφορά σε συσκευασίες ορυκτελαίων και είναι πανελλαδικής εμβέλειας. Με αυτό έχουν συμβληθεί 120 υπόχρεες εταιρείες.
- Γ) **Ατομικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών της ιδιωτικής ετικέτας και εισαγωγής προϊόντων «ΑΒ Βασιλόπουλος».** Το συγκεκριμένο σύστημα χρησιμοποιεί Αυτόματα Μηχανήματα όπου ο καταναλωτής επιστρέφει τις μεταλλικές, πλαστικές, γυάλινες και χάρτινες συσκευασίες και λαμβάνει ένα εγγυοδοτικό αντίτιμο ή προσφέρει το εγγυοδοτικό αντίτιμο υπέρ του συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού». Το ποσοστό ανακύκλωσης των συσκευασιών ιδιωτικής ετικέτας ανέρχεται σε 50,9%.

Για την εφαρμογή του Ν. 2939 εκδόθηκαν, έως σήμερα τα ακόλουθα Προεδρικά Διατάγματα και εγκρίθηκαν, με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΚΑ, τα ακόλουθα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης άλλων προϊόντων:

Χρησιμοποιημένα ελαστικά οχημάτων

- Π.Δ. 109/2004 για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων ελαστικών οχημάτων.
- Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Μεταχειρισμένων Ελαστικών «ECO-ELASTICA». Στο σύστημα συμμε-

τέχουν 61 εισαγωγείς ελαστικών και 53 εισαγωγείς οχημάτων που αντιπροσωπεύουν το 97% των εισαγομένων ελαστικών στη χώρα μας. Η συλλογή των μεταχειρισμένων ελαστικών γίνεται απευθείας από τα σημεία συλλογής και τα ελαστικά, είτε ανακυκλώνονται ως τρίμμα ελαστικού, είτε συν-αποτεφρώνονται σε κλιβάνους τσιμεντοβιομηχανιών. Λειτουργούν τέσσερις μονάδες κοκκοποίησης ελαστικού και μία μονάδα ενεργειακής αξιοποίησης (TITAN). Το ποσοστό ανακύκλωσης (τρίμμα ελαστικού και ενδιάμεσα προϊόντα τεμαχισμού) ανέρχεται στο 74%.

Λιπαντικά έλαια

- Π.Δ. 82/2004 για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων.
- Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Α.Ε. – ΕΛ.ΤΕ.ΠΕ. Α.Ε.». Στο σύστημα έχουν συμβληθεί 85 υπόχρεες εταιρείες, οι οποίες καλύπτουν το 98,5% της συνολικής αγοράς των λιπαντικών. Πανελλαδικά, λειτουργούν 25.000 σημεία συλλογής αποβλήτων λιπαντικών ελαίων.

Οχήματα τέλους κύκλου ζωής

- Π.Δ. 116/2004 για την εναλλακτική διαχείριση των οχημάτων τέλους κύκλου ζωής (ΟΤΚΖ). Εναρμονίζει την ελληνική νομοθεσία με την Οδηγία 2000/53. Το αργότερο έως την 1.1.2015 για όλα τα οχήματα τέλους κύκλου ζωής τίθεται στόχος η επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση να αυξηθούν στο 95% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος και η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση να αυξηθούν τουλάχιστον στο 85%.
- Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Οχημάτων Ελλάδας «ΕΔΟΕ Α.Ε.». Στο σύστημα συμμετέχει το σύνολο των εισαγωγέων αυτοκινήτων και έως σήμερα έχουν δημιουργηθεί 28 Κέντρα Παράδοσης ΟΤΚΖ σε 19 νομούς της χώρας, ενώ προβλέπεται άμεσα η δημιουργία κέντρων σε άλλους 10 νομούς. Το ποσοστό ανακύκλωσης των ΟΤΚΖ ανέρχεται σε 82,4%.

Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές

- Αρχικά εκδόθηκε το Π.Δ. 115/2004 για την εναλλακτική διαχείριση των χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, εναρμονίζοντας την ελληνική νομοθεσία προς τις Οδηγίες 91/157, 93/86 και 98/101 για τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες. Το 2010, το συγκεκριμένο Π.Δ. καταργήθηκε με την έκδοση της ΚΥΑ 41624/2057/Ε103/2010 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των Οδηγιών, 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και με την κατάργηση της Οδηγίας 91/157/ΕΟΚ και 2008/103/ΕΚ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/66/ΕΚ

σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, όσο αφορά την τοποθέτηση ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών στην αγορά». Η ΚΥΑ υπογράφεται από τους υπουργούς Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

- Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Φορητών Ηλεκτρικών Στηλών και Συσσωρευτών ΣΣΕΔΦΗΣΣ. Στο σύστημα, το οποίο έχει μετονομασθεί σε «ΑΦΗΣ», έχουν προσχωρήσει 130 υπόχρεες εταιρείες, που αντιστοιχούν στο 97% των υπόχρεων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά. Η συλλογή των χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών γίνεται από συγκεκριμένα σημεία συλλογής, έχουν τοποθετηθεί 16.150 κάδοι περίπου σε όλη τη χώρα και μεταφέρονται προς ανακύκλωση σε εργοστάσια του εξωτερικού.
- Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσσωρευτών «ΣΥ.ΔΕ.ΣΥΣ Α.Ε.». Στο σύστημα συμμετέχουν 228 παραγωγοί και εισαγωγείς συσσωρευτών, οι οποίοι καλύπτουν περίπου το 90% των υπόχρεων διαχειριστών. Τα σημεία συλλογής του συστήματος ανέρχονται σε 2.610 σε όλη τη χώρα.

Ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός

- Π.Δ. 117/2004 για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 15/2006. Τα συγκεκριμένα Π.Δ. εναρμονίζουν την ελληνική νομοθεσία προς τις Οδηγίες 2000/96, 2002/96 και 2003/18, σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και με την Οδηγία 2000/95, σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικινδύνων ουσιών σε είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.
- Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) «ΑΝΑΚΥ-ΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Α.Ε.». Στο σύστημα συμμετέχουν 616

εταιρείες, ενώ για την οργάνωση δημοτικών σημείων συλλογής έχουν υπογραφεί συμβάσεις συνεργασίας με 187 Δήμους σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Τα ΑΗΗΕ που συλλέγονται, μεταφέρονται μέσω αδειοδοτημένων εργολάβων στη μονάδα επεξεργασίας της ΕΚΑΝ Α.Ε. στους Αγίους Θεοδώρους Κορινθίας, για ανακύκλωση και αξιοποίηση.

- Απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων.

Με μεγάλη καθυστέρηση, τον Αύγουστο του 2010, εκδόθηκε η ΚΥΑ 36259/1757/Ε103 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις» (ΑΕΚΚ). Η ΚΥΑ, που υπογράφεται από τους υπουργούς Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1312/Β/24.8.2010.

Συμπέρασμα

Παρά το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και την πρόοδο που υπήρξε την τελευταία πενταετία, η ανακύκλωση των αποβλήτων στη χώρα μας δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο. Απαιτείται συστηματικότερη ενημέρωση του κοινού για την πρόληψη παραγωγής και για την ανακύκλωση αποβλήτων, αλλά και καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης προς τους φορείς διαχείρισης και ανακύκλωσης. Ο συνδυασμός υιοθέτησης από την πολιτεία νέων τεχνολογιών διαχείρισης αποβλήτων και επιτάχυνσης έγκρισης συστημάτων ανακύκλωσης, μαζί με την μεθοδική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία για τη δημιουργία «κουλτούρας ανακύκλωσης», θα οδηγήσουν στην επίτευξη, για τη χώρα μας, του ευρωπαϊκού στόχου της «κοινωνίας της ανακύκλωσης».

Αγγελική Καλλία - Αντωνίου
Διδάκτωρ Νομικής, Δικηγόρος

Εμπειρογνώμων Δικαίου Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

